

Tilstandsrapport for grunnskolen i Orkdal kommune – 2016

INNHOOLD

Fakta nøkkeltall om grunnskolen i Orkdal kommune	2
Lærertetthet på de enkelte skolene i 2016	2
Læringsmiljøet til elevene	3
Noen tall fra elevundersøkelsen	4
Hvordan Gjølme skole jobber med oppfølging etter foreldreundersøkelsen	5
Læringsresultater.....	7
Nasjonale prøver.....	7
Eksamensresultater	11
Gjennomføring videregående opplæring	12
Tilpasset opplæring.....	13
Andel elever med spesialundervisning	13
Om spesialundervisning og tilpasset opplæring	14
Ungt entreprenørskap.....	15
Barn skaper livsglede – valgfaget “Innsats for andre”	16

MOT Alle skolene i Orkdal er samfunnsbyggere

FAKTA NØKKELTALL OM GRUNNSKOLEN I ORKDAL KOMMUNE

PP – tjenesten for Orkdal og Agdenes er hjemlet i opplæringsloven og er organisert under oppvekst. PP – tjenesten skal bistå skoler og barnehager med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling og er sakkyndig instans når det gjelder elever og voksne med behov for spesialundervisning og barn med behov for spesialpedagogisk hjelp.

	2014	2015	2016
Antall elever	1489	1532	1528
Antall elever som får skoleskyss	513	527	473
Antall elever i SFO '	366	415	432
Årsverk for undervisningspersonale	117,9	120,7	121,8
Antall elever per årsverk til undervisning	14,1	14,3	14,0
Antall assistentårsverk i undervisningen	19	22	22
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	76,8	70,4	70,7
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	16,5	18,0	17,7
Lærertetthet 1.-7. trinn	15,4	15,1	15,4
Lærertetthet 8.-10. trinn	15,9	16,7	15,4
Lærertetthet i ordinær undervisning	18,0	18,1	18,3
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	98,6	98,8	98,0
Lærertimer som gis til undervisning	75 137	76 413	77 597
Undervisningstimer totalt per elev	50	50	51

Økonomi og regnskap blir rapportert i kommunens årsmelding for 2016

LÆRERTETTHET PÅ DE ENKELTE SKOLENE I 2016

	Evjen	Gjølme	Grøtte	Orkanger barneskole	Orkanger ungdomsskole	Årlivoll skole
Lærertetthet 1.-7. trinn	18,5	14,3	18,5	14,5	:	12,6
Lærertetthet 8.-10. trinn	:	:	17	:	17,7	11,6
Lærertetthet i ordinær undervisning	17,7	16,2	20,1	19,2	20,2	14,4

LÆRINGSMILJØET TIL ELEVENE

I løpet av året 2016-2017 har alle rektorene på skolene i Orkdal deltatt på MOT-camp på Gråkallen. Alle skolene er med i MOT- som samfunnsbygger. Målet er å skape enda tryggere og varmere samfunn der alle er med. MOT skal være med på å styrke arbeidet inn mot barn og ungdom i Orkdalsskolen, slik at de blir robuste. Det skal gjøres ved å jobbe i forkant, se hele mennesket, forsterke det positive og bruke ansvarlige kulturbyggere til å inkludere alle. Dette skal bygge på MOT's verdier, som er Mot til å leve, mot til å bry seg og mot til å si nei. MOT har verdier som er sammenfallende med de verdiene som ligger i den generelle delen av læreplanen. 23. november gjennomførte elevene «MOT til å glede-dagen». Der elevene hadde som motto å skape og spre glede med små midler. MOT-elever ved Årlivoll ga bort en kjærlighet med en hyggelig personlig hilsen skrevet på en lapp. Noe som alle satte stor pris på. I januar planla og gjennomførte MOT elevene felles måltid for alle elevene på ungdomstrinnet, for å skape fellesskapsopplevelse og inkludering rundt måltidet.

Bilde: Elever fra Orkanger ungdomsskole i Orklahallen

NOEN TALL FRA ELEVUNDERSØKELSEN

TRIVSEL	Trives svært godt	Trives godt	Trives litt	Trives ikke noe særlig	Trives ikke i det hele tatt
Trives du på skolen	45,60 %	41,20 %	9,30 %	2,50 %	1,30 %
Har du noen medelever å være sammen med i friminuttene?	77,50 %	16,30 %	5,20 %	-	-
Trives du sammen med elevene i gruppa/klassen din?	46,80 %	37,40 %	10,40 %	-	-
MOBBING	Ikke i det hele tatt	En sjelden gang	2 eller 3 ganger i måneden	Omtrent 1 gang i uken	Flere ganger i uken
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	76,50 %	16,60 %	2,80 %	1,60 %	2,50 %
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?	88,90 %	8,30 %	2 %	-	-
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?	93 %	5,10 %	1 %	-	-
STØTTE FRA LÆRERNE	Alle	De fleste	Noen få	Bare en	Ingen
Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?	47,40 %	37,70 %	10,40 %	1,80 %	2,60 %
Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?	57,10 %	31 %	9 %	0,60 %	2,30 %
Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?	54,10 %	32,20 %	9,60 %	1,20 %	2,80 %
VURDERING FOR LÆRING	I alle eller de fleste fag	I mange fag	I noen fag	I svært få fag	Ikke i noen fag
Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?	42,10 %	37,20 %	16,40 %	2,90 %	1,50 %
Forklarer læreren godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes	41,90 %	36,10 %	15,90 %	4,20 %	1,90 %
Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	32,50 %	29,20 %	23,20 %	11 %	4,10 %
Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	22 %	24,90 %	26,80 %	15 %	11,40 %
Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?	19,40 %	20,60 %	24,80 %	21,20 %	14 %

Bilde: Gjølme skole

HVORDAN GJØLME SKOLE JOBBER MED OPPFØLGING ETTER FORELDREUNDERSØKELSEN

Foreldreundersøkelsen er en nettbasert spørreundersøkelse laget av Utdanningsdirektoratet. I denne får foreldre og foresatte til elever på alle trinn si sin mening elevenes læring og trivsel og samarbeidet mellom hjem og skole. Det er frivillig for skolene om de vil gjennomføre undersøkelsen, men i Orkdal kommune har vi bestemt oss for å gjennomføre den hvert år. Den som svarer, oppgir ikke navn, og det er lagt opp til svært strenge regler for visning av resultatet fra undersøkelsene.

Undersøkelsen inneholder mange spørsmål, men ikke alle oppleves som like relevante til enhver tid. Skolen har derfor, i samarbeid med foreldrerepresentantene i FAU, valgt ut de spørsmålene vi synes det er viktigst å få svar på. Områdene vi har lagt mest vekt på er: trivsel, hvordan skolen møter og ivaretar både elever og foreldre, skolens arbeid for et trygt skolemiljø

Resultatet av undersøkelsen gir skolen en viktig tilbakemelding på hvordan foreldrene opplever skolens læringsmiljø og samarbeidet mellom heim og skole. Vi er også interesserte i å finne ut hva foreldrene vet om skolens satsingsområder og utviklingsarbeid. Lesing og skriving er områder som har hatt stort fokus de siste årene gjennom arbeid med grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving. Vi har derfor tatt med spørsmål om dette.

For at resultatet av undersøkelsen skal kunne gi et godt bilde av foreldrenes oppfatning av om Gjølme skole, er vi avhengige av god deltakelse. Invitasjon til deltakelse blir sendt ut til alle på e-post. For å sikre at så mange som mulig tar seg tid til å svare, har vi også gjort følgende tiltak:

- *Informasjon i før undersøkelsen settes i gang*
- *Påminnelser underveis via SMS*
- *Premiering av klassen med høyeste prosentvise deltakelse*

Etter at undersøkelsen er gjennomført, gjennomgår vi resultatet i personalet, i foreldremøte og i FAU og SU.

Skolen har i flere år gjennomført «Klassens årsmøte» på 5. -7. trinn. Møtet legges opp slik at resultatet av foreldreundersøkelsen for den aktuelle klassen blir gjort kjent for foreldregruppa. Etterpå går foreldre og elever sammen i grupper og setter opp en liste over hva som er bra med skolen og hva som bør forbedres.

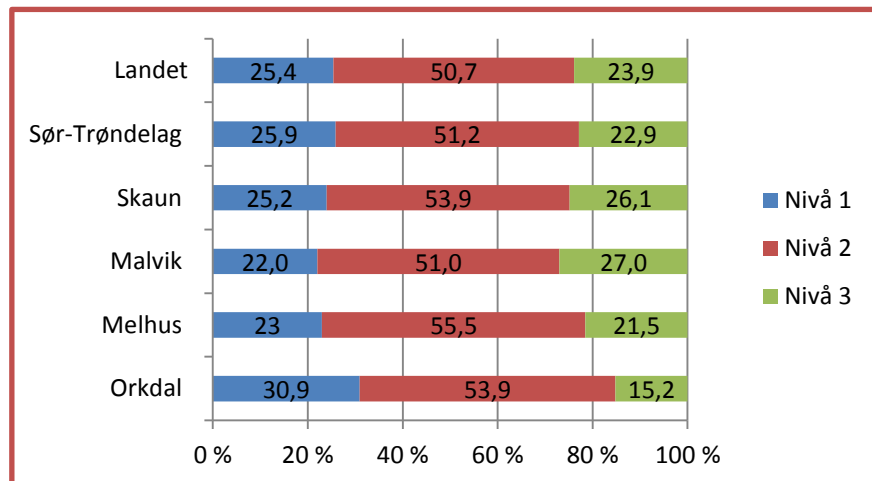
Eksempel på område som skolen har jobbet med etter foreldreundersøkelsen:

Skolens håndtering av mobbing. Dette var et område som vi fikk svært lav skår på. Vi så at årsaken til dette var at foreldrene krysset av for «hverken enig eller uenig» fordi de ikke hadde opplevd noen mobbesaker og derfor ikke visste hvordan skolen håndterte slike saker. Vi tok det som et signal på at det var behov for å informere bedre om skolens rutiner i mobbesaker. I tillegg måtte vi ta på alvor at det faktisk var noen som mente at skolen ikke håndterte mobbing på en god måte. Vi har lyktes i å forbedre skåren vår og håper det betyr at vi har lyktes med de tiltakene vi har satt i verk.

LÆRINGSRESULTATER

NASJONALE PRØVER

LESING 5. TRINN

Ca. 30 % av elevene i Orkdal skårer på mestringsnivå 1. Det er en liten tilbakegang fra året før.

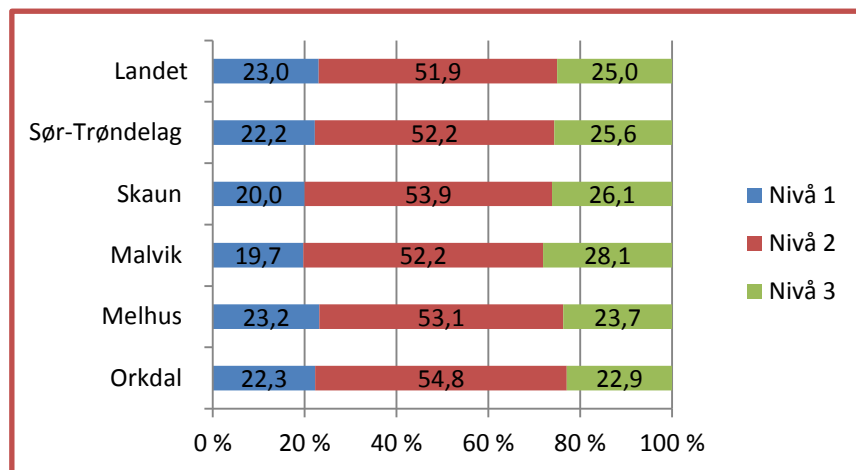
Grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving er et satsingsområde i alle skolene i Orkdal kommune. Alle de rene barneskolene har jobbet med kompetanseheving når det gjelder skriving i alle fag og ungdomsskolene har jobbet med lesing og skriving i forbindelse med ungdomstrinnsatsningen.

Kommunen har et mål om at alle skolene skal være dysleksivennlige skoler. Målet er at alle skolene blir sertifisert i løpet av våren 2017. Det er utarbeidet kriterier for hva en dysleksivennlig skole er. Skolene må ha gode systemer for å fange opp elever med lesevansker og for å hjelpe og følge opp elever. Bruk av digitale verktøy står sentralt i opplæringa.

Bilde 1: Rektor på Evjen besvarer brev fra elevene på 1. trinn

REGNING 5. TRINN

I regning på 5. trinn har Orkdal kommune 22,9 % av elevene som skårer på det høyeste mestringsnivået. Det er store forskjeller mellom skolene.

I 2016 har Evjen og Orkanger barneskole være pilot når det gjelder satsing på grunnleggende ferdigheter i regning. Det innebærer bred kompetanseheving for alle ansatte i regning i alle fag og på alle trinn.

OM LÆRINGSRESULTATER OG ANALYSE ETTER NASJONALE PRØVER PÅ ORKANGER BARNESKOLE

Orkanger barneskole har i flere år hatt gode resultater på nasjonale prøver for 5.trinn. Det har vært vanskeligere å få ut resultatene for 8.trinn, men vi har sett at resultatene her ikke har vært like gode.

Januar 2017 la kunnskapsdepartementet frem en kartlegging av skolekvalitet. Her er skolens

Figur 1: Orkanger barneskole

resultater på nasjonale prøver over 6 år målt sammen med elevenes familiebakgrunn.

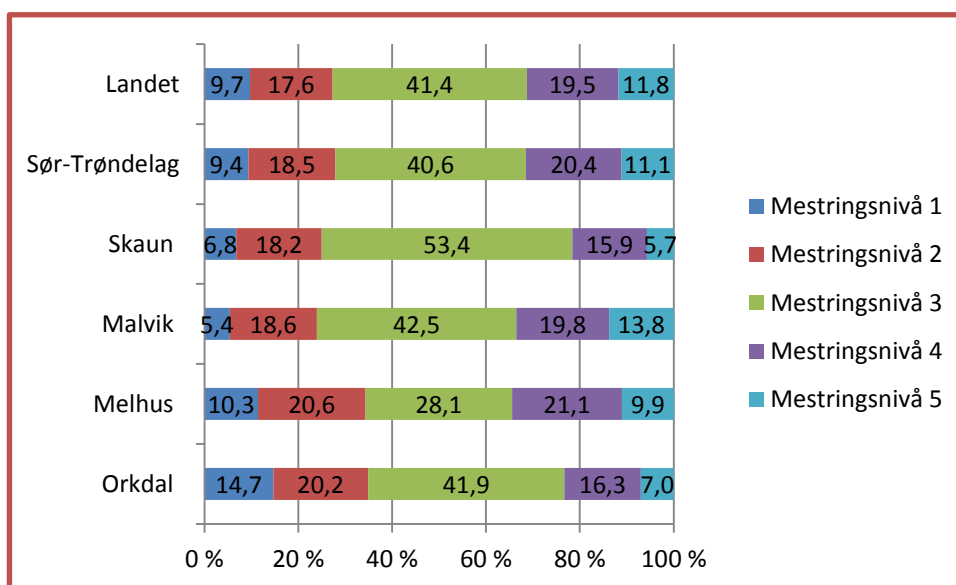
På denne målingen scorer Orkanger barneskole langt over landsgjennomsnittet for 1.-4.trinn; 4,2 mot 3,4 i landsgjennomsnitt. Dette er sammen med en skole i Trondheim det høyeste i Sør-Trøndelag. For 5.-7.trinn er resultatet 3,2, altså under landsgjennomsnittet, og langt under resultatet for 5.-7.trinn.

Dette gir oss store utfordringer som barneskole. Spørsmålene som må besvares er:

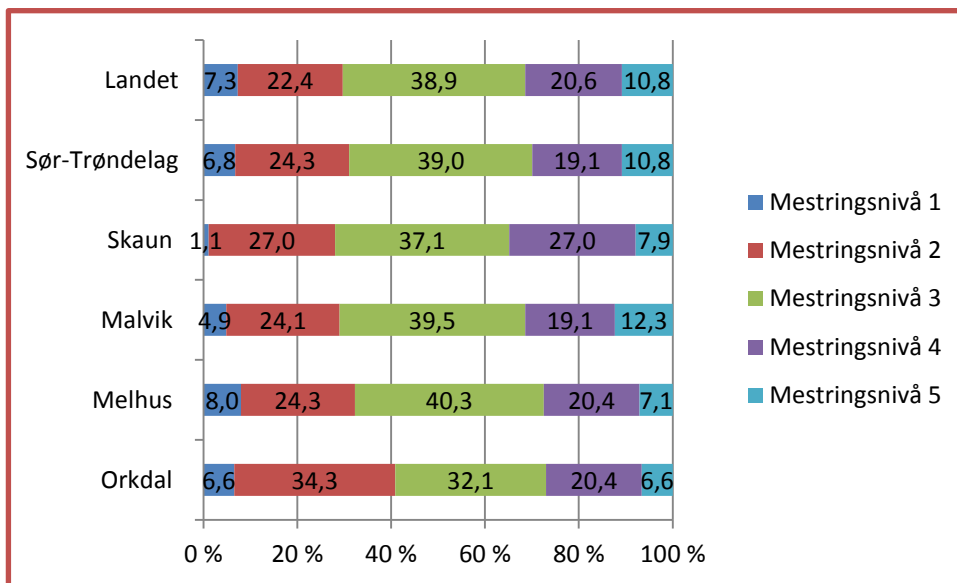
- *Hvorfor gjør vi det så godt på 1.-4.trinn?*
- *Hvilke metoder brukes som vi mener er årsak til det gode resultatet?*
- *Hvorfor er resultatene tilsvarende svake på 5.-7.trinn?*
- *Endrer vi metoder i lesing, regning og engelsk i forhold til 1.-4.trinn?*
- *Er det lavere ressurstilgang på disse trinnene målt opp mot 1.-4.trinn?*
- *Er det mindre stabilitet i lærerteamene på disse trinnene?*
- *Har foreldrenes oppfølging blitt mye svakere?*
- *Har vi for lite samarbeid med ungdomstrinnet med nasjonale prøver?*
- *Er det et større fokus på den generelle del i læreplanen på 5.-7.trinn enn på den faglige delen?*
- *Hvordan brukes leksehjelp på de forskjellige trinnene?*

Alle disse spørsmålene, og flere til, må skolen reflektere over i fellesskap. Så vil tilsvarende kartlegginger i årene framover si om vi har evnet å gjøre noe med forskjellen mellom trinnene, og viktigst av alt; heve nivået på resultatene på 5.-7.trinn.

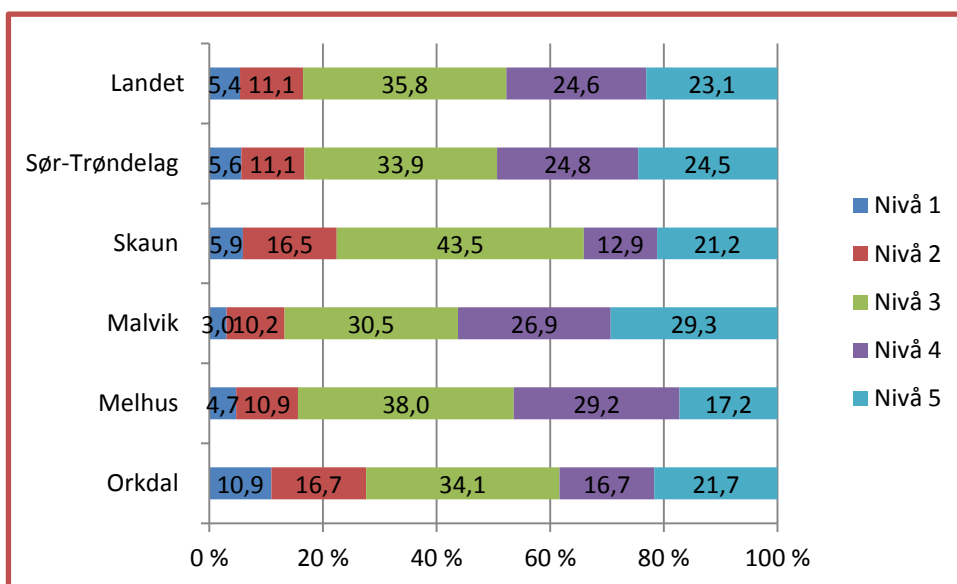
LESING 8. TRINN

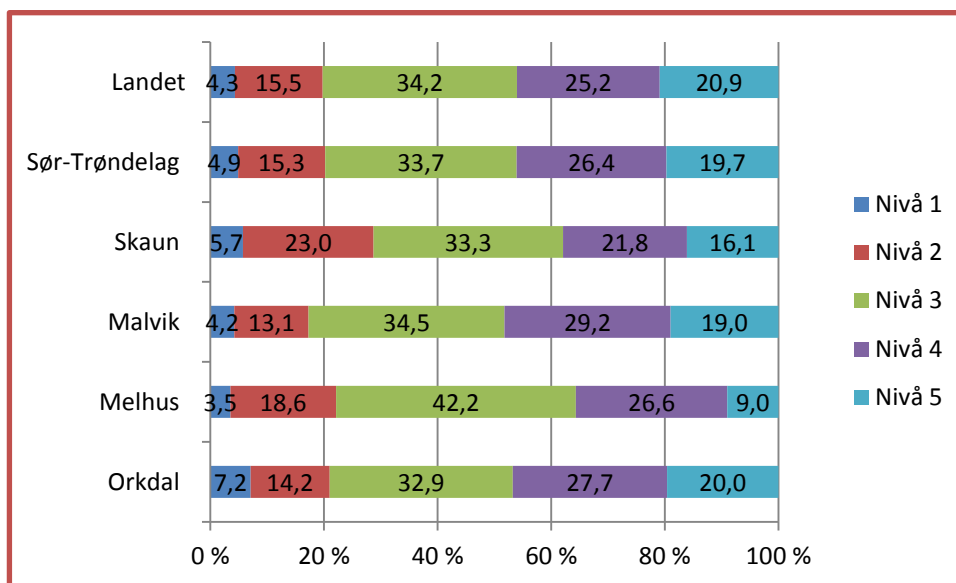
REGNING 8. TRINN

LESING 9. TRINN

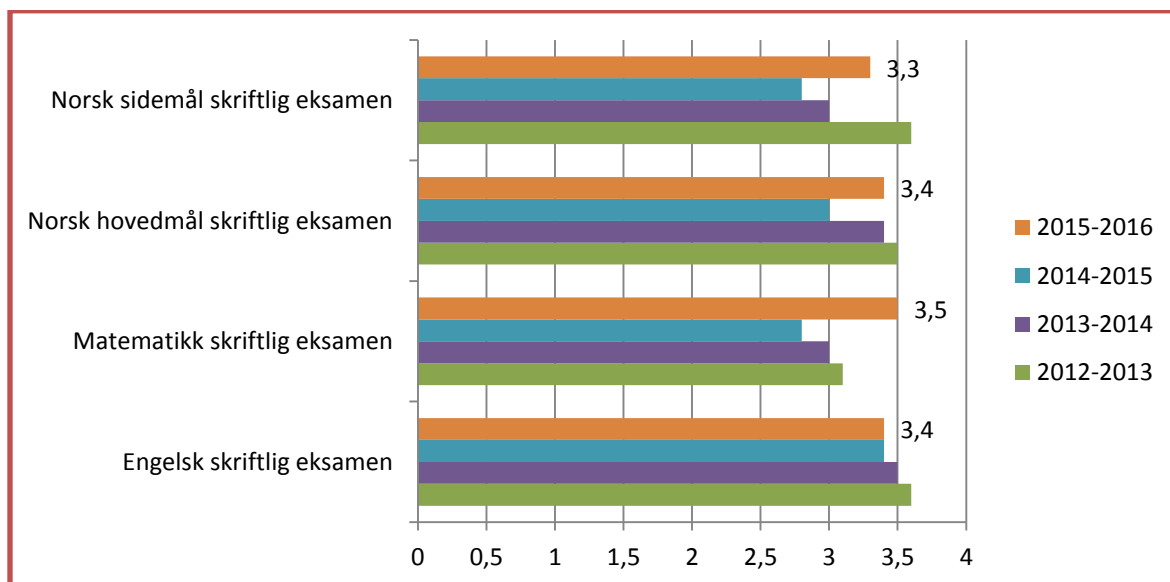

REGNING 9. TRINN

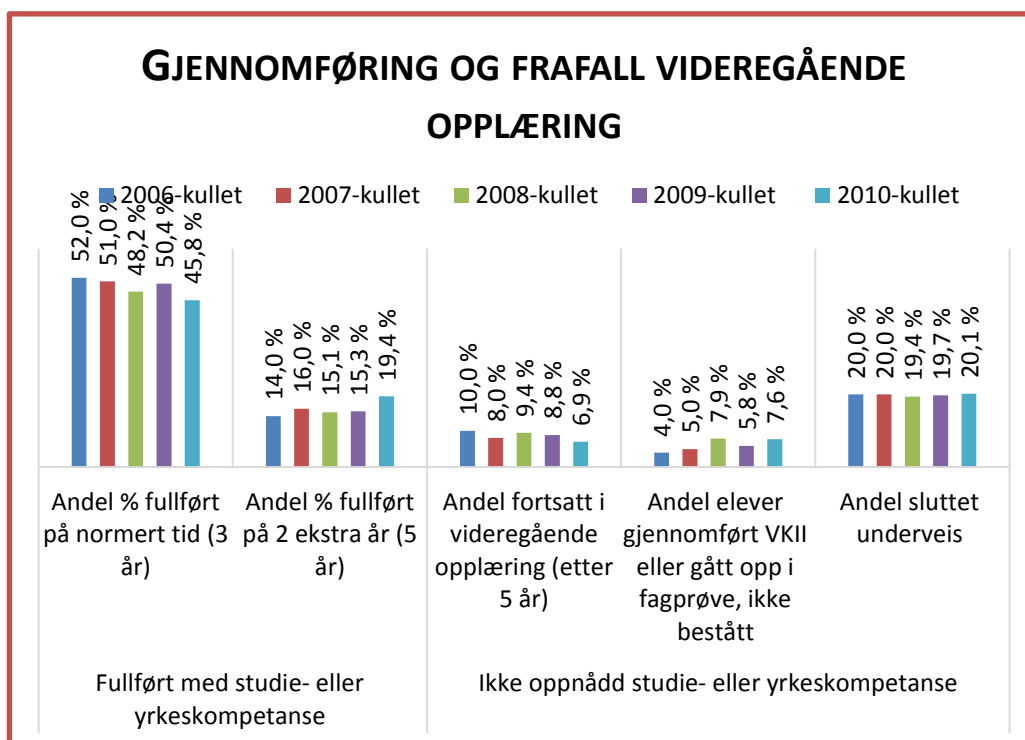
Resultatene i regning på 9. trinn viser at nesten 50 % av elevene skårer på de to høyeste mestringsnivåene.

EKSAMENSRESULTATER

Det har vært en framgang i resultater i norsk og matematikk fra 2015 til 2016, mens resultatet i engelsk er det samme som året før. Resultatene i matematikk har gått fram fra i fjor og ligger på 3,5 i 2016. Norsk hovedmål og engelsk ligger nå på 3,4.

GJENNOMFØRING VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

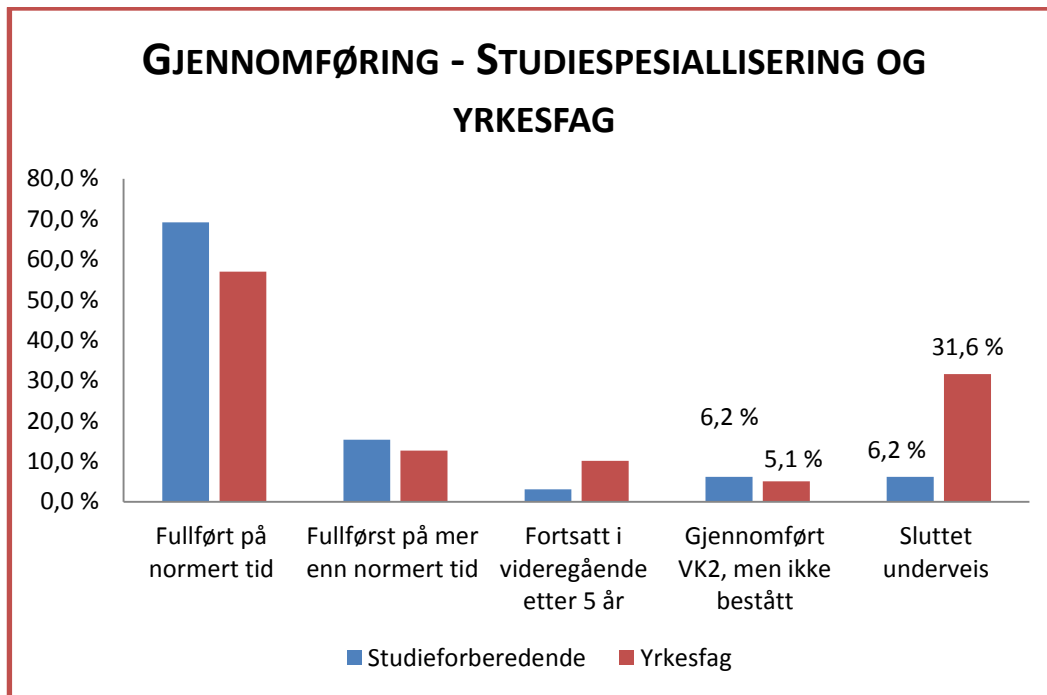
Figuren viser andel elever fra Orkdal som fullfører videregående opplæring på normert tid og andel elever som faller fra. Andel elever som ikke gjennomfører videregående opplæring er 27,7 % etter siste telling. Prosenten har ikke endret seg vesentlig de siste 5 årene.

Det høye frafallet fra videregående opplæring har store konsekvenser for den enkelte. Forskning viser at personer som ikke har fullført videregående opplæring generelt klarer seg mye dårligere på arbeidsmarkedet når de er i tjuetåra enn de som har fullført. Sannsynligheten for å være arbeidsledig, uføretrygdet eller motta sosialhjelp er større for de som ikke har fullført.

Noen elever har høyt skolefravær allerede i grunnskolen.

Gladhistorie fra samarbeidet mellom foreldre, skole og fraværsteam:

«Det er når kartlegginga av fraværproblematikken har vært god, og den felles forståelsen for vanskene er etablert, at vi lykkes best med å holde trykket og energien i samhandlinga over tid. Da kan vi sammen sette inn gode tiltak som bedrer elevens skolenærvær.»

Det er de to grafene til høyre som samlet viser frafallsprosenten. Tallene viser at frafallsprosenten er høyest i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene med 36,7 % av elevene.

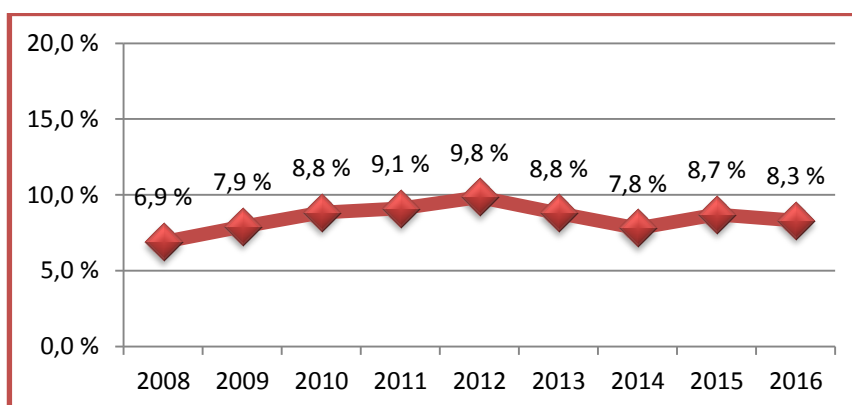
Frafallsprosenten på studiespesialisering er på 12,4 %.

TILPASSET OPPLÆRING

ANDEL ELEVER MED SPESIALUNDERVISNING

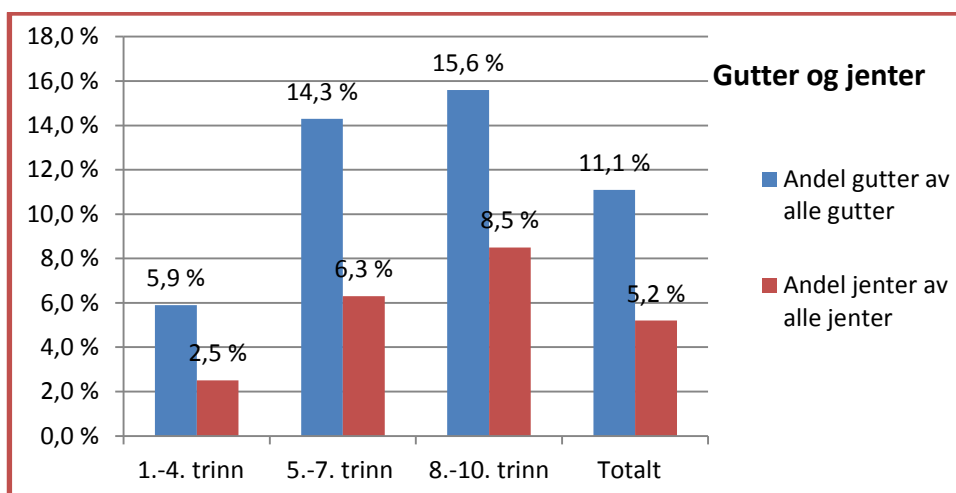
Orkdal kommunen har et mål om å øke kvaliteten på den ordinære tilpassete opplæringa. Når kvaliteten blir bedre, vil behovet for spesialundervisning minke.

Vi har også et mål om at alle elever skal ha klasserommet som sin hovedlæringsarena.

Figur. Per GSI – rapportering 1.10.16. Andel elever med spesialundervisning

Andel elever med vedtak om spesialundervisning har gått noe ned siden 2012. I 2016 har 8,3 % av elevene vedtak om spesialundervisning.

Denne grafen viser andel elever med vedtak om spesialundervisning fordelt på gutter og jenter på småskoletrinn, mellomtrinn, og totalt. Det er stor forskjeller mellom gutter og jenter. 11,1 % av guttene og 5,2 % av jentene har vedtak om spesialundervisning. Tallene viser at spesialundervisning øker fra barnetrinnet til ungdomstrinnet.

OM SPESIALUNDERVISNING OG TILPASSET OPPLÆRING

Hentet fra konklusjonen i Revisjon Midt-Norges rapport om spesialundervisning og tilpassa opplæring høst 2016:

“Vi konkluderer med at Orkdal kommune i all hovedsak har tilfredsstillende oppfølging for elever med behov for spesialundervisning. Det er lagt til rette for at personalet ved skolene kan yte tidlig innsats, vet rutiner og verktøy for å kartlegge og avdekke særskilte behov. Orkdal kommune har betryggende organisering av den tilpassa opplæringen og spesialundervisning, og samarbeidet internt ved skolene og mellom skolene og PP-tjenesten ser ut til å fungere godt.

Orkdal kommune jobber med tilpasset opplæring ved at de tar i bruk ulike metoder og verktøy for å kartlegge og avdekke ståsted og eventuelle vansker. Vi vil også trekke fram det systematiske arbeidet etter tiltakskjedemodellen, og ser en positiv utvikling med tanke på systematisk arbeid for tilpasset opplæring innenfor ordinær opplæring.

UNGT ENTREPRENØRSKAP

Ved Grøtte skole har vi de siste tre årene hatt et godt samarbeid med Ungt Entreprenørskap. Det største og viktigste samarbeidet har vært i forhold til Innovasjonscamp på ungdomstrinnet. Innovasjonscamp er en treningsleir i kreativitet og nyskaping og utfordrer elevene på en annen måte enn tradisjonelt skolearbeid. Arbeidet foregår i gymsalen hvor alle gruppene er samlet på tvers av trinn, noe som skaper en fellesskapsfølelse og et yrende liv. Dette kan være en inngangsport for de som går med en liten gründerspire i magen.

Gjennom Innovasjonscampen får elevene møte lokale bedrifter og næringsliv og de jobber med reelle problemstillinger som er utarbeidet av de enkelte bedriftene. Når campen er ferdig presenteres resultatet for en jury som premierer de beste bidragene. Juryen består av representanter fra bedriftene, skolen og kommunen.

Oppgaveformen legger til rette for at elevene må trekke inn mye forskjellig kunnskap og kompetanse fra ulike fag for å løse oppdraget de er gitt.

Under innovasjonscampen serverer elevbedriften på 7.trinn mat til elevene på ungdomstrinnet, dette er den samme elevbedriften som hver fredag selger salat til de ansatte på Grøtte skole.

I tillegg til Innovasjonscamp gjennomføres det hvert år et opplegg som kalles "Vårt lokalsamfunn" på 5. trinn. I dette opplegget lærer elevene om hvor viktig lokalt arbeids- og næringsliv er for innbyggernes velferd og trivsel. Da kommer det politikere på besøk fra kommunen, noe som er viktig for elevenes forståelse av hvordan lokaldemokratiet fungerer. De får også innblikk i byplanlegging, fordeling av ressurser og økonomi. Elevene lærer at man ikke kan få alt man ønsker med en gang, men man må spare, prioritere og planlegge investeringene. Elevene er svært aktive og positive i disse øktene, og det er stor stas å få besøk av ordføreren eller en annen politiker.

Noen 5. klassingers opplevelse av å arbeid med Ungt Entreprenørskap

Hva syntes dere var artig?

- Det var artig med skuespill
- Det var artig med en annerledes dag
- Det var artig å få være med å lage et lite samfunn
- Det var mange artige oppgaver
- Det var artig at vi gjorde så mye forskjellig

Hva lærte dere av å jobbe med: «Ungt entreprenørskap»:

- Vi lærte hva et samfunn er
- Vi lærte at en må samarbeid i et samfunn
- Vi lærte at en har bruk for alle i et samfunn

BARN SKAPER LIVSGLEDE – VALGFAGET “INNSATS FOR ANDRE”**Om Orkanger ungdomsskoles arbeid med livsglede i valgfaget “Innsats for andre”.**

Fokusområde i faget «Innsats for andre» dette skoleåret har vært livsglede for eldre. Skolen tok tidlig i høst kontakt med hjemmetjenesten, og har fått til et samarbeid med dem. Her er noe av det 10.trinn har jobbet med i høst:

Elevene avtalte i høst møtetider med de eldre på Elvepromenaden og Elvestien.

To og to elever fikk hver sin eldre å følge opp.

Noen av elevene ønsket å intervju/samtale/samle inn informasjon om sin eldre for deretter å lage en «scrapbook» om livet til vedkommende.

Planen etter ferdig bok: Lage en liten tilstelning/happening for de eldre der elevene presenterer “sin” Eldres “scrapbook” ved hjelp av for eksempel en lysbildeframvisning.

Planen er å ha en slik bok til framvisning klar i vår.

Den eldre får selvfølgelig velge om det skal vises fram til alle, eller om man ønsker en privat framvisning.

Her er et eksempel på en god praksishistorie:

Spesielt en av de eldre damene har satt umåtelig stor pris på besøk av våre ungdommer (en gutt og en jente). På november hendte det 1-2 ganger at elevene ikke kunne komme grunnet obligatorisk arbeid på skolen.

Det ble gitt beskjed om dette til hjemmetjenesten, men beskjeden kom ikke fram til den eldre damen «i tide».

Så, disse to gangene hadde hun forberedt besøk som vanlig, med god pådekking og klargjort for servering av brus og noe å bite i. Det ble en voldsom nedtur da ingen dukket opp til «avtalt» tidspunkt. Det viser seg i ettertid at dette er et stort høydepunkt i hverdagen for henne, selv om det bare er snakk om en gang i uka. Elevene fikk nesten vondt inni seg når de hørte om dette og oppsøkte damen utenfor vanlig besøkstid, til stor glede. Det er tydelig at de unge vokser på slike besøk og får mer omsorg for de eldre gjennom slike besøk.

Dette er en solskinnshistorie som viser at noen eldre setter stor pris på tiltaket skolen får gjort gjennom faget «Innsats for andre»/Barn skaper livsglede. Elevene får gjort noe samfunnsnyttig og føler absolutt at de skaper livsglede for flere eldre.

Bilde. Elever fra Årlivoll på tur